

За волю,
за правду,
за віру...

Андрій
КРИШТАЛЬСЬКИЙ

ЧОРНОМОРЕЦЬ,
МАТІНКО

Андрій
КРИШТАЛЬСЬКИЙ
**ЧОРНОМОРЕЦЬ,
МАТІНКО**

Чорноморець — легендарний воїн УПА, чия доля овіяна таємницями. Сміливому і заповзятому, йому неодноразово давалося вислизнути з пасток НКВД!

ДВА ТВОРИ В ОДНІЙ КНИЗІ!

На вас очікує продовження національного бестселера «Чорноморець, матінко» — роман «Заступниця».

За право вільно жити на рідній землі б'ється Чорноморець. Він карає зрадників, вистежує радянських агентів, та хитрий і підступний ворог не відступає. У Чорноморця відразу дві подруги, і він не знає, з ким буде... Більшовики влаштовують показовий суд. Натовп гуде. А коли з машини виводять Надійку, досвідчений вояк розуміє, що назад повернення немає! Чи встигне він вирвати кохану з пазурів смерті?

— Підніміть його, — наказав старшина.

Та коли солдати схилилися до пораненого, той спритно крутнувся на землі...

Старшина здригнувся від несподіванки, його рука сіпнулася, щоб зняти з-за плеча автомат, і тут же невідомо звідки пролунав голос:

— Ану руки вгору! Стояти й не ворухитися!

На шляху вовтузилися люди. Один із солдатів конав, розкинувши руки, а другого добивав ножем той, хто щойно сам прикидався напівмертвим.

Чиїсь руки знімали з плеча зброю й порпалися в кишенях, у потилицю вперли щось холодне й до болю знайоме.

— На коліна!

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-0820-9

9 786171 208209

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВОЛУ

Андрій
КРИШТАЛЬСЬКИЙ
ЧОРНОМОРЕЦЬ,
МАТІНКО

РОМАН-ДИЛОГІЯ

ХАРКІВ **КЛУБ**
2016 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)
К82

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки *Сергій Ткачов*

ISBN 978-617-12-0820-9

- © Криштальський А. А., 2016
- © DepositPhotos.com / Edoma, hollygraphic, icefront, curaphotography, обкладинка, 2016
- © Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2016
- © Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2016

КНИГА ПЕРША
Чорноморець, матінко

Частина перша
НЕВДЯЧНИЙ УЧЕНЬ

— Як тебе звати?

Голос ударився об розбиті мури монастиря.

— Іван.

— Хм... Скільки ти мене шукав?

— Три роки.

Іван обвів очима руїни. Голос міг долинути з будь-якого куточка, з-за будь-якого пролому, навіть із доволі-таки глибоких льохів — звідти, де авіабомби, падаючи з високості, проклали собі шлях. Чорні пащеки зазубрених проваль хижо запрошували: заглянь, може, твій ворог тут, між купами битої цегли, чекає, щоб всадити кулю в груди.

Тільки на мить вловити, де...

Іван раптом помітив темну постать на тлі сивого неба. Його револьвер виплюнув полум'я, але чоловіка у вікні вже не було.

— Ти добрий агент, Іване. Де тепер таких готують?

На протилежному боці посипалася донизу якась дрібнота. Іван зреагував і миттю перемістився, здолавши отвір у стіні.

— У Воронежі.

— Наше місто. Здавна було нашим.

Голос лунав звідусіль. Здавалося, він виникав із посмугованого тіннями повітря, гуляв у розбитій Божій обителі, не віщуючи, втім, нічого доброго.

— Дурень думкою радіє, — жбурнув у простір і своє відлуння Іван.

— Може, ти ще й українець?

— Ні, Чорноморцю, — Іван випустив дві кулі навздогін темно-зеленій тіні. За тим — ще дві, намагаючись контролювати рух ворога. У відповідь теж ляснуло — і цеглина біля Іванового обличчя розсипалася дрібним порохом.

— Які мови ще знаєш?

— Знаю багато. Не менше твого.

— Then you are dead, Ivan!¹

Сонце висвітило кремезне плече з того боку. Ціль була просто ідеальною, але Іван з прикрістю подумав, що важко влучити у промені сонячного заходу.

— Ти маєш набої? — почувся баритон Чорноморця.

— Маю.

— А в мене мало, — зітхнуло десь під склепінням.

Іван двома стрибками опустився ярусом нижче.

— Але я взяв твого автомата. Не образишся? — реготнув Чорноморець.

Іван, довго не розмірковуючи, гепнув у пилюку, і тієї ж миті над ним почали несамовито кресати кулі. Гострі скалки обсіпали голову й плечі, але встати — означало відразу ж прийняти на себе смертельний свинець. Здавалося, про це подумав у своїй схованці й Чорноморець, бо, як тільки кулі перестали свистати, озвався знову:

— Лежи, Ваня, бо вхопиш між лопатки.

Ага! Тепер голос лунав із-за поточеної вибухами колони. Орнамент, що колись прикрашав її, уже обсіпався, а от лик Божої Матері... Заступниця дивилася з ікони, якимсь дивом уцілілої у вогняній круговерті, на цей смертельний поєдинок із сумовитим докором. Без зайвого зволікання Іван кинув гранату і єдиним ривком жбурнув себе вниз, у провалля.

Қлацнула об цемент репанка.

Қлятий пістолет на льоту вислизнув із його руки.

Іван перегрупувався, щоб опуститися на ноги.

¹ Тоді ти мрець, Іване! (англ.) (Тут і далі прим. авт.)

Згори гримнуло.

Він приземлився майже разом із Чорноморцем. Майже разом.

В очах мигнули золотом гудзики мундира. Із тріском розтялась блискавиця: то Чорноморець вдарив головою — різко, розкинувши руки.

Іван хапонув запасний пістоль швидше, ніж покотився на купу битої цегли. Натис на курок, та враз відчув, як могутня сила викручує його руку. Оскаженілий від болю, вивернувся і пружно кинув ворогом об каміння.

— Гр-р-р! — хижо видихнув, опинившись на рівних ногах.

Ухилився від ударів Чорноморця. Тріщав мундир, влитий у тіло повстанця. Чоботи супротивників то гребли, то рівняли гравій.

Зверху на потрощеній стіні мовчки крутив шиєю крук. Чипів над посталями, що, здавалося, танцювали серед зазубрених обвалів. Очевидно, чекав.

Немов два здоровенних ціпи гупали.

Крук ляснув крильми. З села, зафіксував, біжать чоловіки — дрібні й неначе іграшкові з цієї високості.

А посеред монастиря дві долі зітнулися і не було їм роздоріжжя — лише одна розв'язка. Птах дивився вниз холодним незворушним поглядом. Невідомо, скільки літ прожив на світі, скільки погібелей бачив і скільком небіжчикам вибрав очі. І тепер, коли Боже місце перетворилося на поле битви, коли відгрімилі кулемети одного бою, а спокій не настав, бо ось два шаленці внизу стялися не на життя, а йому, чорному віснику смерті, на поживу, чекав, чекав на гострих вітрах свого часу. І раптом — все!

Птах угорі крутнув головою.

Щось в Івановому тілі чи то вибухнуло, чи то розколося, немов суха деревина репнула, — з пекельним тріском на увесь всесвіт. Страшно закричав, засмикався і затих у больовому шоці. За якийсь час важко вибрався з темно-червоної безпам'ятної безодні.

Над ним, втомлено дихаючи, обтрушував із себе пил Чорноморець.

— Добий, — прошепотіли закривавлені губи.

— Чого тобі, москалю? — печально запитав Чорноморець.

Стояв над розпластаним ворогом.

— Добий! — рикнув на пекельних лезах болю Іван. Рудий і присадкуватий, наділений могутніми біцепсами, корчився в пилюці.

— Спочатку ти розкажеш... Як вивідав, як вийшов на моїх людей. Хто запродав...

— Даремна праця, — хрипів Іван.

— Скажи хоча б, звідки ти вів мене?

Повстанець не хотів ще відпустати оцю таємничу грізну тінь, що йшла біля нього крок за кроком, що терпіла всю нужденність важкої трирічної гонитви, аби тепер ось вийти на прю і... програти. Програти життя. Дивився на того, чия присутність висіла над ним нестерпним передчуттям сьогоднішнього двобою.

— Із Кракова.

— Хто мій зрадник?

— Не було зради, Чорноморцю, — слова нестерпно важко давалися Іванові. Червона полуда опускалася на очі. — Ми самі... Через нашу агентуру... Не я, інші відстежували тебе ще з Німеччини.

— Кого ще?

Іван мовчав.

— Імена агентів!

Обличчя скаліченого скривилося. Чи то намагався іронічно посміхнутись, чи так нелюдський біль спотворював його обличчя.

— Добий мене... Якщо ти... людина. Я... вже нічого не скажу.

Чорноморець опустил погляд. Перед ним лежав чоловік, гідний кращої долі. Тренований, наділений неабияким інтелектом, а головне — волячим терпінням.

Револьвер сіпнувся у руці. Далі — ще постріл, для певності, у чоло.

Повстанець підтягнувся на руках і вибрався з ями. У вхідній арці, чи то пак на місці тієї арки (бо склепіння й тут було врване якоюсь диявольською силою і просто-таки вбите, впресоване в ґрунт) бухнуло йому в обличчя зимним протягом. Угорі бовванів мур. Там, де чекав самотньо флегматичний ворон, очевидно, й було гніздо того останнього кулеметника з чоти Берези. Еге ж, поле для обстрілу звідти майже ідеальне: клади німаків по одному — всі ж як на долоні. А зняти його звідти — справа хіба що для досвідчених. Тому чота й поклала тут стільки гітлерівців. Аж доки ті з літаків не вгатили в монастир кілька тонн металу зі смертоносною тротиловою начинкою.

Чорноморець кинув поглядом у долину й повільно дістав зброю. Чоловічина у советській уніформі гнав поперед себе гурт хлопів у селянському. Ті засапано теліпали довгими гвинтівками.

Вистрілив, немов тренуючи руку.

Бачив, як покотився з голови ватажка «істребків» кашкет, як його кинуло назад. Хлопці вклякли. Ніхто й не звів цівку, тільки обходили мертвого стороною, немов падло, й роззиралися навкруги. А Чорноморець дивився, розуміючи: кожен із них тепер, відчуваючи фатальність моменту, піде збирати торбу до лісу. І змушений буде щось пояснювати вдома переляканим родичам.

* * *

Сотника Грома спробуй тепер знайди. Вкопався.

Еге ж, німці в Завидівському лісі трусили його, як грушу. Сотня тирсою лягла, а хто вибрався — той день до смерті запам'ятає. З них — кілька добрих парубків потрібно. Ті, хто ковтнув розпеченого залізом повітря, й самі залізними стають, небезпека страх із них випалює. Чорноморець не раз бачив таких — із обсмаленими обличчями, обцілованих дикою смертю, втомлених і... спокійних.

Війна легко робить із хлопа воїна. Бо селяк — то хлібна м'якушка, а повстанець — запечена до чорноти, зашкарубла шкоринка. Вгризи її — і відчуєш усю гіркоту життя.

А Грім — романтик... З курінним Остапом гицали кінно, як дві картинки. Ще Комар був третім. Але той відрікся, продав большевикам усіх, кого знав. Коли б тільки відати, де Комар сидить: тут би йому й клямка. А так...

Отже, Грім. Грім, отже. На районного провідника виходити нелогічно, зараз легко людину запропастити. Між іншим, у містечку новий начальник з'явився. Цікаво, з собак чи порядна людина? Але хіба пришлють людину, коли самі від рогатого?..

З трьох останніх господарів відділення НКВД лише Воробйов був... ніяким. Такий собі — ні риба ні м'ясо. Його, може, тому й перевели кудись. Не довелося з товаришем Воробйовим побесідувати. А цікаво-цікаво, що то був за чоловік, бо зла, видно, менше мав за душею. Останній же (ну, той, що був іще до Воробйова) тільки гикнув на сходах біля НКВД. Худобина, встиг-таки замордувати станичного з Підбереззя та ще кількох людей. Тьху, набою було шкода. А тепер же в них МГБ, поновому назвали своє гестапо.

— Сяньку, Чорноморчику, чого ти такий? Все думаєш, думаєш. Невже про мене?

— А-а, ти, цитро! — згріб дівку.

— Зачекай, доїж вареника.

— Вареницю.

— Та ціхо ти-и. Своїми обценьками... З синців теперка не вилізу.

— А певно злякав?

— Мене? Ха-ха. Доїж, кажу.

Перед очима з'явився рудий — той переслідувач, із яким, на щастя, вже покінчено. Чомусь Чорноморцеві стало шкода цього чоловіка. Дивно. Давно не відчував ніяких сентиментів, а тут...

Гідним ворогом був. Сильним і вмілим. Чи ж будуть іще такі? Шкода помирати, якщо кульку випадково вліпить якийсь бовдур.

Зміст

Книга перша ЧОРНОМЕРЕЦЬ, МАТІНКО

<i>Частина перша. Невдячний учень</i>	7
<i>Частина друга. У смерті знайоме обличчя</i>	42
<i>Частина третя. Зрада сама не ходить</i>	74
<i>Частина четверта. Діти вогню</i>	95
<i>Частина п'ята. Чорноморець, матінко</i>	134

Книга друга ЗАСТУПНИЦЯ

<i>Частина перша. Небіжчики</i>	147
<i>Частина друга. Свої вороги</i>	178
<i>Частина третя. Зашморг</i>	217
<i>Частина четверта. Заступниця</i>	253
<i>Частина п'ята. Сонце над снігами</i>	291

Від автора	313
------------------	-----

Літературно-художнє видання

КРИШТАЛЬСЬКИЙ Андрій
Чорноморець, матінко
Роман-дилогія

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Завідувач редакції *Т. М. Куксова*
Відповідальний за випуск *М. І. Коміна*
Редактор *П. Й. Коробчук*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Коректор *Н. Я. Радченко*

Підписано до друку 29.04.2016. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 16,8. Наклад 10 000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61012, м. Харків, вул. Різдвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

- за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
 - на сайті Клубу: www.bookclub.ua
 - у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
- Надсилається безкоштовний каталог**

***Запрошуємо авторів, перекладачів,
художників, редакторів до співпраці***
e-mail: publish@bookclub.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Криштальський А.

К82 Чорноморець, матінко : роман-дилогія / Андрій Криштальський. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. — 320 с.

ISBN 978-617-12-0820-9

Чорноморець — невловимий боєць УПА, на якого полюють сталінські агенти. Завдяки хоробрості, талану та народній підтримці йому вдається обходити ворожі пастки. Однак зрадник з найближчого кола побратимів ставить під загрозу життя не лише Чорноморця, але і його близьких. Чи завжди доля буде привітною до нього? І чи вдасться легендарному воякові врятувати кохану?

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)